

Riktlinjer för antibiotikaprofylax vid kirurgiska ingrepp - Förslag från opererande enheter i Dalarna – rev 2017-09-26

Sammanställt av Astrid Danielsson, öl, Inf. klin/STRAMA-ordförande Dalarna.

Allmänna principer

- Antibiotikaprofylax utgör ca 20-30% av all antibiotikaanvändning på sjukhus. Med ökad resistensproblematik viktigt med genomtänkta val av antibiotika och korrekt användning.
- Profylax ges normalt i engångsdos
- Intravenös profylax ges 30-60min före operationsstart
- Peroral profylax kan ges operationsdagens morgon om antibiotika med lång halveringstid väljs såsom trimetoprim/sulfa, metronidazol samt doxycyclin. Övrig peroral profylax ges minst 1 tim före operationsstart
- Undvik preparat som används för behandling av postoperativ infektion

ANTIBIOTIKAPROFYLAX VID ELEKTIV GASTROINTESTINAL KIRURGI

Ingrepp	Profylax	Tidpunkt
Elektiv kolorektal kirurgi	T Bactrim forte 1x1+ T Flagyl 400mg 3x1	Opdagens morgon
När p.o ej möjligt, samt om stomi	Inf Eusaprim 10mlx1+ Inf Metronidazole 1gx1 Vid allergi: Inj Cefotaxim 1gx1+ Inf Metronidazole 1gx1	Ges 30-60 min före op.
Esofagus, ventrikel (inkl Gastric By-Pass/GBP) samt duodenalkirurgi	Inf Eusaprim 10mlx1 iv+ Inf Metronidazole 1gx1 iv Vid allergi: Inj Cefotaxim 1gx1 iv+ Inf Metronidazole 1gx1 iv	Ges 30-60 min före op.
Percutan gastrostomi/PEG	Mixt Eusaprim 20ml	Ges i PEGkatetern efter anläggandet
ERCP , inga riskfaktorer	Ingen	
ERCP med riskfaktorer (avflödes hinder/ikterus, stent)	T Bactrim forte 1x1+ T Flagyl 400mg 3x1	Undersökningens morgon
PTC kateter/stent	Alternativt: Inf Eusaprim 10mlx1 iv+ Inf Metronidazole 1gx1 Vid allergi: Inj Cefotaxim 1gx1 iv+ Inf Metronidazole 1gx1iv	Ges 30-60 min före op.
Elektiv cholecystektomi (utan riskfaktorer)	Ingen antibiotikaprofylax	
Gallvägskirurgi med riskfaktorer	Se ERCP med riskfaktor	

Ingrepp	Profylax	Tidpunkt
Primära bukväggsbråck (navel, epgastricbråck) öppet, utan nät (fasciedefekt < 2cm)	Ingen antibiotikaprofylax	
Primära bukväggsbråck laparoskopiskt el öppet, med nät (fasciedefekt >2cm)	T Bactrim forte 1x1+ T Flagyl 400mg 3x1 Vid allergi: Inj Cefotaxim 1gx1iv+ Inf Metronidazole 1gx1iv	Operationsdagens morgon Ges 30-60 min före op.
Elektiva ljumskbråck, öppet	Ingen antibiotikaprofylax	
Ärrbråcksplastik, öppet eller laparoskopiskt samt stomala bråck	T Bactrim forte 1x1+ T Flagyl 400mg 3x1 Vid allergi: Inf Cefotaxim 1gx1 iv+ Inf Metronidazole 1gx1	Operationsdagens morgon Ges 30-60 min före op.

ANTIBIOTIKAPROFYLAX VID AKUT GASTROINTESTINAL KIRURGI

Ingrepp	Profylax	Tidpunkt
Akut laparotomi, inkl appendektomi (flegmonös)	Inf Eusaprim 10mlx1 iv+ Inf Metronidazole 1gx1 iv Vid allergi: Inj Cefotaxim 1gx1 iv+ Inf Metronidazole 1gx1 iv	Påbörjas före op.
Akut diagnostisk laparoskopi Profylax endast vid misstanke om Bakteriell infektion, t ex app, divertikulit	Inf Eusaprim 10mlx1 iv+ Inf Metronidazole 1gx1iv	Påbörjas före op.

ANTIBIOTIKAPROFYLAX VID KÄRLKIRURGI

Ingrepp	Profylax	Tidpunkt
Perifer kärlkirurgi och buk-aortaingrepp som ej engagerar ljumskan	Inf Cloxacillin(Ekvacillin) 2g iv Vid allergi: Inf Clindamycin (Dalacin)600mg iv	Ges 30min före, samt 4,8 och 16 tim efter op. Ges 30min före samt efter 6 och 12 tim
Kärtingrepp som engagerar ljumskan	Inj Cefotaxim 1x1 iv Alt. Inf Eusaprim 10 mlx1 iv	Ges 30-60 min före op. Ny dos efter 8 och 16 tim. 30-60 min före op samt efter 12 tim.
Inläggning av pacemaker	Inf Cloxacillin (Ekvacillin) 2g ivx1 Vid allergi: Inf Clindamycin (Dalacin) 600mg ivx1	Ges 30-60 min före

ANTIBIOTIKAPROFYLAX VID UROLOGISKA INGREPP

Urinodling bör tas före kirurgi. Perioperativ antibiotikabehandling enligt odlings svar

Ingrepp	Profylax	Tidpunkt
TUR P	T Bactrim 2x1 Vid allergi: T Ciprofloxacin 750mgx1	På morgonen före ingrepp 1-2 tim före
Prostatabiopsi	T Ciprofloxacin 750mgx1 Vid allergi: T Bactrim 2x1	1-2 tim före
Operation med tarm-substitut	T Bactrim 2x1 + T Flagyl 400mg 3x1 Vid allergi: Inj Cefotaxim 1gx1 iv+ Inf Metronidazole 1gx1 iv	På morgonen opdagen 30-60 min före ingrepp

ANTIBIOTIKAPROFYLAX VID MAMMARKIRURGI

Ingrepp	Profylax	Tidpunkt
Mastektomi + axillarutrymning	Inf Cloxacillin (Ekvacillin) 2gx1iv Vid allergi:	30-60 min före
Sektorresektion + axillarutrymning	Inf Clindamycin(Dalacin) 600mgx1 iv	30-60 min före

ANTIBIOTIKAPROFYLAX VID OBSTETRISK OCH GYNEKOLOGISK KIRURGI

Ingrepp	Profylax	Tidpunkt
Akut sectio	Inj Cefotaxim 1gx1 iv Vid allergi:	Ges före ingrepp
Elektiv sectio med riskfaktor	Inf Clindamycin 600mgx1 + Inj Azactam 1gx1 iv	Ges före ingrepp
Hysterektomi	T Bactrim forte x1+ T Flagyl 400mg 3x1 Vid allergi: Inj Cefotaxim 1gx1 iv+ Inf Metronidazole 1gx1 iv	Opdagens morgon 30-60 min före op.
TVT	T Bactrim forte 1x1	På morgonen opdagen

ANTIBIOTIKAPROFYLAX VID ORTOPEDISK KIRURGI

Allmänt gäller:

För slutna frakturer och elektiv proteskirurgi finns vetenskapligt stöd för att begränsa profylaxen till enbart en preoperativ dos (SBU rapport 2010). Vid känt krea-clearance under 40 ml/min ges 1g Cloxacillin. För beräkning av clearance använd följande länk:

<http://www.internetmedicin.se/lab/kreakalk.asp>

Ingrepp	Profylax	Tidpunkt
Samtliga ledproteser inkl finger- och armbågsproteser Öppna frakturer	Inf Cloxacillin 2g x1-4 iv Vid allergi: Inf Clindamycin 600mgx2-3 iv	Ges 30-45 min före op. alternativt före anläggande av blodtomhet. Därefter efter 2 och 6 tim. Vid lång optid (>4tim) ev dos 10 tim efter första dos. 30-45 min för op. alt före anläggande av blomtomhet och efter 4 tim.
Höftfrakturer, intraartikulära frakturer klavikelfrakturer. Frakturkirurgi via leder	Inf Cloxacillin 2gx1 iv Vid allergi: Inf Clindamycin 600mgx1 iv	30-45 min före ingrepp alt före blodtomhet Se ovan
Amputationer	Inj Cefotaxim 1gx3 iv Vid allergi: Inf Clindamycin 600mgx3iv	30-45 min före anläggande av blodtomhet. Därefter efter 6 och 12 tim. Enlig ovan.
Patient som redan står på antibiotika ska fortsätta med den terapin.		
Ryggoperationer	Inf Cloxacillin 2g x2 iv Vid allergi: Inf Clindamycin 600mgx3 iv	30-45 min före op och därefter efter 4 tim.
Instrumenterade fusioner	Enligt ovan med tillägg T Rimactan 600mgx1(barn 10mg/kg)	2 tim före op.
Korsbandsplastik, övriga op >2tim duration	Inf Cloxacillin 2gx1 iv Vid allergi: Inf Clindamycin 600mgx1 iv	
Axeloperation med främmande material (inkl op av clavikelfraktur och rekonstruktion av ac-led)	Inf Bensylpenicillin 3gx1 och Inf Cloxacillin 2gx4 Vid allergi: Inf Clindamycin 600mgx3	Preop ges en dos Bensylpenicillin och Cloxacillin. Därefter ges enbart Cloxacillin efter 4, 8 och 16 tim efter preop dos. Vid optid >3 tim ges en extra dos Cloxacillin och den ersätter då 4 tim dos. Preop och därefter efter 6 och 12 tim.
Gäller ej vid enbart dekompression ("ASD") då antibiotika ges på ordination		